

Sygn. akt I ACa 1006/16

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lutego 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Roman Sugier (spr.)
Sędziowie :	SA Anna Bohdziewicz SO del. Aneta Pieczyrak-Pisulińska
Protokolant :	Agnieszka Szymocha

po rozpoznaniu w dniu 28 lutego 2017 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa C. B.

przeciwko T. Ś.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Częstochowie

z dnia 7 czerwca 2016 r., sygn. akt I C 137/15,

- 1) zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 2. w ten sposób, że nie obciąża powoda kosztami procesu;
- 2) oddala apelację w pozostałej części;
- 3) nie obciąża powoda kosztami postępowania apelacyjnego.

SSO del. Aneta Pieczyrak-Pisulińska	SSA Roman Sugier	SSA Anna Bohdziewicz
-------------------------------------	------------------	----------------------

Sygn. akt I ACa 1006/16

## UZASADNIENIE

Powód C. B. w pozwie skierowanym przeciwko pozwanej T. Ś. wnosił o zasądzenie od pozwanej na jego rzecz kwoty 80.000 złotych z odsetkami od dnia 7 marca 2015 roku oraz kosztów procesu.

Uzasadniając żądanie podał, że przez 29 lat pozostawał w nieformalnym związku z M. W. (1). Konkubina powoda w trakcie trwania ich związku nabyła zabudowaną nieruchomość położoną w R. przy ul. (...). Powód z majątku osobistego współfinansował zakup nieruchomości oraz zapłacił za remont budynku mieszkalnego usytuowanego na tej nieruchomości. Jego nakłady z tego tytułu wyniosły 131.436,24 złotych.

W 1994 roku M. W. (1) nieruchomość tę podarowała po 1/2 swej siostrze T. Ś. i bratu A. W. (1).

Na żądanie obdarowanych powód w październiku 2014 roku opuścił wyremontowany budynek.

Jako podstawę prawną roszczenia powód wskazał przepis art. 226 § 1 kc.

Pozwana nie uznała powództwa. Podniosła, że środki finansowe na zakup nieruchomości o jakiej mowa w pozwie oraz na remont budynku i inne ulepszenia M. W. (1) finansowała z własnych środków. Ostatecznie wносиła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów.

Wyrokiem z dnia 7 czerwca 2016 roku Sąd Okręgowy w Częstochowie oddalił powództwo oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanej 3.617 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Wyrok Sądu Okręgowego w Częstochowie oparty został na następujących ustaleniach faktycznych.

Powód od lat osiemdziesiątych pozostawał we wspólnym pożyciu faktycznym z M. W. (1). Początkowo wspólnie zamieszkiwali w G..

Umową darowizny zawartą w dniu 9 maja 1997 roku, Repertorium (...) przed notariuszem W. W. w G. powód darował swojej córce A. M. (1) przysługujący mu udział wynoszący 5/20 części prawa użytkowania wieczystego działki o powierzchni 2,30 arów położonej w G. przy ul. (...) i znajdującego się na tej działce stanowiącego odrębną własność budynku mieszkalno-użytkowego – objęte księgą wieczystą prowadzoną przez Sąd Rejonowy w G. o numerze KW (...).

W tym samym dniu A. M. (1) udzieliła powodowi pełnomocnictwa sporządzonego w formie aktu notarialnego z dnia 9 maja 1997 roku, Repertorium(...) do zarządzania i administrowania udziałem wynoszącym 5/20 części prawa użytkowania wieczystego działki o powierzchni 2,30 arów położonej w G. przy ul. (...) i znajdującego się na tej działce stanowiącego odrębną własność budynku mieszkalno – użytkowego – objętego księgą wieczystą prowadzoną przez Sąd Rejonowy w G. o numerze KW (...), a nadto do zbycia tego udziału odpłatnie lub nieodpłatnie osobom za cenę i na warunkach według uznania pełnomocnika, a także do jego obciążenia i zniesienia współwłasności.

Umową sprzedaży z dnia 14 grudnia 2001 roku, zawartą w formie aktu notarialnego, sporządzonego przed notariuszem G. M. (1) w K. Z. M., K. G., W. I., A. Ś., Z. D. i I. J. sprzedali M. W. (1) nieruchomość w postaci działek o numerach (...), dla której Sąd Rejonowy w C., X Wydział Zamiejscowy Ksiąg Wieczystych w K. prowadzi księgę wieczystą o numerze KW (...) – za cenę 40 000,00 zł.

Środki na zakup przedmiotowej nieruchomości M. W. (1) uzyskała ze sprzedaży swojego mieszkania w G., za które uzyskała kwotę 62 000,00 zł.

Część środków ze sprzedaży mieszkania M. W. (1) położonego w G., która nie została przeznaczona na zakup nieruchomości w R. przeznaczona została na remont tej nieruchomości.

Na przedmiotowej nieruchomości M. W. (1) zamieszkała wspólnie z powodem. Wykonany został generalny remont przedmiotowej nieruchomości.

W 2001 roku wykonane zostało przyłącze wody do przedmiotowej nieruchomości przez M. W. (1). M. W. (1) zakupiła również materiały budowlane w postaci wyposażenia łazienki, elementów instalacji elektrycznej, drzwi.

W 2002 roku M. W. (1) zakupiła grzejniki, elementy instalacji centralnego ogrzewania, okna, cegły klinkierowe, elementy wyposażenia łazienki, elementy instalacji elektrycznej, osprzęt do podłączenia gazowego, okien, parapetów, moskitier, elementów instalacji hydraulicznej.

W 2003 i 2004 roku M. W. (1) zakupiła styropian, okna, parapety, elementy oświetlenia, tynki.

Umową sprzedaży, zawartą w dniu 6 marca 2007 roku przed notariuszem W. W., Repertorium (...) powód działający w imieniu swojej córki A. M. (1) dokonał zbycia udziału wynoszącego (...) przysługującego A. M. (1) w działce gruntu numer (...) położonej w G. przy ul. (...), o powierzchni 2,30 ara, objętej księgą wieczystą (...) na rzecz A. W. (2) i M. W. (2) za cenę 160 000,00 zł.

W dniu 24 stycznia 2008 roku przed notariuszem G. M. (1) w K. zawarta została pomiędzy M. W. (1), a R. L. umowa przeniesienia własności nieruchomości oznaczonej jako działka o numerze (...) o powierzchni 0,1243 ha, położonej we wsi R., wchodzącej w skład nieruchomości dla której Sąd Rejonowy w Kłobucku prowadzi księgą wieczystą o numerze KW (...) – za cenę 9 000,00 zł.

W dniu 18 marca 2011 roku M. W. (1) zaciągnęła w (...) Spółce Akcyjnej w W. pożyczkę w kwocie 2 455,06 zł.

Umową sprzedaży z dnia 23 lipca 2010 roku, zawartą w formie aktu notarialnego sporządzonego przed notariuszem L. M. w O. M. W. (1) sprzedała J. K. (1) nieruchomości w postaci działki o numerze (...) o powierzchni 0,5260 ha, dla której Sąd Rejonowy w C. X Wydział Ksiąg Wieczystych w K. prowadzi księgą wieczystą o numerze KW (...) – za cenę 5 000,00 zł.

W dniu 16 maja 2011 roku M. W. (1) zaciągnęła w (...) Spółce Akcyjnej w W. pożyczkę w kwocie 10 044,53 zł.

Umową sprzedaży z dnia 17 listopada 2011 roku, zawartą w formie aktu notarialnego, sporządzonego przed notariuszem A. P. w O. M. W. (1) sprzedała na rzecz A. M. (2) nieruchomość położoną w R. w postaci działki oznaczonej numerem (...) o powierzchni 0,2331 ha, dla której Sąd Rejonowy w C. X Wydział Zamiejscowy Ksiąg Wieczystych w K. prowadzi księgą wieczystą o numerze (...) – za cenę 43 000,00 zł.

W dniu 2 maja 2013 roku M. W. (1) doznała udaru mózgu. W dniu 10 lipca 2013 roku udzieliła pełnomocnictwa swojej siostrze – pozwanej T. Ś..

Pismem z dnia 24 września 2013 roku pozwana wezwała powoda do wydania nieruchomości położonej w R. przy ul. (...) w terminie do dnia 24 października 2013 roku.

Pismem z dnia 11 października 2013 roku powód odmówił wydania przedmiotowej nieruchomości. Wskazał, iż pełnomocnik pozwanej nie przedstawił pełnomocnictwa do działania przez pozwaną w imieniu M. W. (1), a ponadto, iż z M. W. (1) pozostawał w nieformalnym związku przez 29 lat, w którym to okresie wspólnie prowadzili gospodarstwo domowe. Wskazał też, iż nieruchomość ta została nabyta w zamian za środki ze sprzedaży mieszkania, w którego wykupie partycypował, a także iż nieruchomość ta została wyremontowana ze środków pochodzących z jego majątku wspólnego, co uzasadnia jego roszczenia o zwrot poczynionych nakładów. Wskazał on również, iż jest on osobą w podeszłym wieku i schorowaną, nie posiada też innej nieruchomości, w której mógłby zamieszkać.

M. W. (1) dokonała na początku 2014 roku darowizny przedmiotowej nieruchomości na rzecz swojego rodzeństwa – T. Ś. i A. W. (1) – po 1/2 części na rzecz każdej z tych osób.

Pismem z dnia 10 lutego 2014 roku pozwana ponownie wezwała powoda do wydania przedmiotowej nieruchomości.

Pismem z dnia 20 lutego 2014 roku powód ponownie odmówił wydania przedmiotowej nieruchomości, powtarzając argumenty zawarte w piśmie z dnia 11 października 2013 roku.

W dniu 18 kwietnia 2014 roku powódka ponownie wezwała powoda do wydania przedmiotowej nieruchomości.

Pismem z dnia 21 sierpnia 2014 roku powód wezwał pozwaną do zapłaty na swoją rzecz kwoty 131 463,24 zł tytułem nakładów, jakie poczynił na przedmiotową nieruchomość.

W dniu 20 lutego 2015 roku powód ponownie skierował do pozwanej pismo z żądaniem zwrotu nakładów na przedmiotową nieruchomość, tym razem domagając się zapłaty na swoją rzecz 80 000,00 zł.

Mając na względzie powyższe ustalenia Sąd Okręgowy uznał, że powództwo nie zasługuje na uwzględnienie, gdyż powód nie wykazał czy i jakie nakłady poniósł na nieruchomość w R..

Sąd pierwszej instancji podkreślił, że nawet przy przyjęciu, że powód przekazał jakieś środki na zakup tej nieruchomości nie sposób uznać je za nakłady na tę nieruchomość. Powód nie wykazał bowiem aby istniał stosunek umowny uprawniający go do zwrotu tych środków na jego rzecz przez M. W. (1).

Za niewiarygodne Sąd uznał twierdzenia powoda, że przekazał on konkubinie 160.000 złotych otrzymane od córki w drodze darowizny, na rzecz której przeniósł własność posiadanej przez siebie nieruchomości.

W ocenie Sądu Okręgowego brak dowodów pozwalających na ustalenie czy i jakie środki finansowe powód uzyskał od córki oraz w jakiej części zostały one przeznaczone na nieruchomość stanowiącą własność M. W. (1).

Zwłaszcza, że dokumenty przedłożone przez stronę pozwaną wskazują na to, że część materiałów niezbędnych do remontu została nabyta przez M. W. (1), która posiadała środki finansowe przeznaczone na ten cel z majątku osobistego.

Ponadto odwołując się do podstawy prawnej roszczenia wskazanej przez powoda w pozwie (art. 226 kc) Sąd Okręgowy podał, że powód nie mógł być uznany za samoistnego posiadacza nieruchomości na której dokonywane były nakłady, gdyż musiał sobie zdawać sprawę, że nie jest jej właścicielem lecz korzysta z niej na zasadzie użyczenia. Świadczy o tym chociażby to, że opuścił tę nieruchomość zdając sobie sprawę z tego, że nie posiada do niej żadnego tytułu.

Rozważając, czy roszczenie powoda nie może być uwzględnione w oparciu o przepisy o prowadzeniu cudzych spraw bez zlecenia (art. 713 kc) Sąd Okręgowy zajął w tym zakresie negatywne stanowisko wskazując na to, że nie zostało wykazane w sprawie, iż pozwana jest sukcesorem generalnym M. W. (1). O kosztach orzeczono na mocy art. 98 kpc.

Wyrok Sądu Okręgowego został w całości zaskarżony przez powoda.

Skarżący zarzucił naruszenie przepisu art. 232 kpc poprzez przyjęcie, że powód nie udowodnił okoliczności, iż posiadał pieniądze z których poczynił nakłady na nieruchomość w R. przy ul. (...) podczas gdy z dowodów w postaci zeznań świadków A. M. (1), J. D., L. W., W. B., oświadczenia J. K. (2), prywatnej opinii P. B. z dnia 5 sierpnia 2014 roku, aktów notarialnych z dnia 6 marca 2007 roku wynika, że powód posiadał pieniądze darowane mu przez córkę, a uzyskane ze sprzedaży nieruchomości i środki te wraz z dochodami ze sprzedaży broni myśliwskiej i bieżące dochody przekazał na remont nieruchomości w R..

Powód zarzucił też naruszenie przepisu art. 233 § 1 i 2 kpc polegający na błędnej ocenie wskazanych wyżej dowodów co doprowadziło do błędnych ustaleń jakoby zakup i remont nieruchomości finansowany był ze środków M. W. (1), która nie posiadała odpowiednich środków finansowych na ten cel.

W dalszej części apelacji powód uzasadniając ten zarzut odwołał się do zeznań poszczególnych świadków słuchanych w sprawie, którzy zdaniem skarżącego potwierdzili jego twierdzenia, że przekazał co najmniej 130.000 złotych na remont nieruchomości. W ocenie pozwanego brak było podstaw do podważenia mocy dowodowej tych zeznań.

Zdaniem powoda Sąd Okręgowy naruszył też przepis art. 246 kpc w związku z art. 233 kpc poprzez nieuzasadnione uznanie, że darowanie mu przez córkę 160.000 złotych winno być wykazane dokumentem i bezzasadne odmówienie wiarygodności zeznaniom jego córki A. M. (1) w tym zakresie.

W apelacji zarzucono też naruszenie przepisów art. 227 w związku z art. 278 kpc przez oddalenie wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu budownictwa mimo, że przeprowadzenie takiego dowodu było niezasadne dla ustalenia wielkości nakładów poczynionych przez powoda.

Zdaniem skarżącego miało także miejsce naruszenie przepisu art. 102 kpc poprzez jego niezastosowanie mimo, że w sprawie zachodzą szczególne okoliczności uzasadniające nieobciążanie go kosztami procesu.

Powód wnosił o przeprowadzenie przez Sąd Apelacyjny dowodu z opinii biegłego z zakresu budownictwa na okoliczność wartości poczynionych przez niego nakładów, z zaświadczenia z rachunku bankowego na okoliczność, że 15 marca 2007 roku otrzymał od córki A. M. (1) kwotę 129.000 złotych, uproszczonego kosztorysu na okoliczność wartości robót remontowych oraz umowy zlecenia z dnia 6 grudnia 2011 roku na okoliczność wykonania tarasu wraz ze schodami na okoliczność robót wykonanych w 2011 roku. Później powód zgłosił także wniosek o przeprowadzenie dowodu z informacji o koncie w Funduszu (...) na okoliczność, że 2 sierpnia 2007 roku miał na nim zgromadzoną kwotę 98.114,81 złotych wraz z książeczkami systematycznego oszczędzania na okoliczność, że miał środki niezbędne dla sfinansowania nakładów.

Powołując się na powyższe powód wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa w całości ewentualnie o uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie kosztów procesu za obie instancje.

Pozwana w odpowiedzi na apelację wносиła o jej oddalenie i o zasądzenie od powoda na jej rzecz zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny w Katowicach zważył co następuje:

Apelacja powoda jest zasadna jedynie w części dotyczącej rozstrzygnięcia o kosztach procesu.

Sąd Apelacyjny dopuścił dowody z dokumentów zawnioskowane przez powoda w postępowaniu odwoławczym uznając, że nie są one spóźnione, gdyż potrzeba powołania się na nie wynikała dopiero po zapoznaniu się przez skarżącego z oceną przeprowadzonych wcześniej dowodów dokonaną w motywach zaskarżonego wyroku.

W oparciu o zaświadczenie (...) Banku (...) w K. z dnia 12 lipca 2017 roku (k. 242) Sąd Apelacyjny ustalił, że w dniu 15 marca 2007 roku na rachunek powoda w tym banku wpłynęła kwota 129.000 złotych od M. W. (2) z adnotacją, że jest to zapłata za sprzedaną nieruchomość. M. W. (2) to jeden z nabywców nieruchomości A. M. (1) (córki powoda), którą ten jako jej pełnomocnik sprzedał 6 marca 2007 roku.

Kosztorys na który powołuje się skarżący w apelacji, 2 lipca 2002 roku opracowany przez G. M. (2), szacuje koszty robót remontowych obejmujących malowanie domu, termoizolację ścian zewnętrznych i stropów, częściową wymianę stolarki okiennej oraz wykonanie instalacji centralnego ogrzewania i wodnokanalizacyjnej na 60.649 złotych.

Jako inwestora w kosztorysie tym wskazano M. W. (1).

Z informacji o koncie w Funduszu (...) wynika, że powód w dniu 16 kwietnia 2007 roku nabył jednostki tego funduszu za 50.000 zł, a w dniu 13 sierpnia 2008 roku zbył je za 47,625 złotych (k. 253).

Należy jednak zauważyć, że ze wspomnianego wyżej zaświadczenia z (...) Banku (...) z 12 lipca 2016 roku wynika, że w dniu 11 kwietnia 2007 roku powód nabył łącznie jednostki uczestnictwa w Funduszu (...) za 100.000 złotych.

Powód gromadził też środki finansowe w ramach systematycznego oszczędzania. Zgromadzone tam środki wynosiły od 17.000 złotych w 2007 roku do 64,99 złotych w 2015 roku (dowód kopia książeczki systematycznego oszczędzania (k. 255 – 263).

Przeprowadzone dowody pozwalają na ustalenie, że powód w latach 2007 – 2008 dysponował znacznymi środkami finansowymi pozwalającymi mu na finansowanie remontu budynku usytuowanego na nieruchomości w R..

Przemawiają też za uznaniem za wiarygodne zeznań świadków zawnioskowanych przez powoda, którzy utrzymywali, iż pieniądze pochodzące ze sprzedaży nieruchomości, należącej formalnie do córki powoda, w kwocie 130.000 złotych, zostały przywiezione do R. i przekazane M. W. (1), która oświadczyła, że pozwolą one na remont nieruchomości.

Mimo tych ustaleń, odmiennych od ustaleń Sądu Okręgowego, który uznał, że remont w całości finansowany był ze środków M. W. (1), brak jest podstaw do zakwestionowania trafności zaskarżonego wyroku.

Prawidłowo Sąd Okręgowy stwierdził bowiem, a Sąd Apelacyjny stanowisko to podziela, mimo uzupełnienia postępowania dowodowego, że zebrane dowody nie pozwalają na ustalenie w jakiej wysokości środki pieniężne stanowiące majątek osobisty powoda zostały przekazane na nabycie i remont nieruchomości.

Fakt, iż powód posiadał środki pieniężne w kwocie stukilkudziesięciu tysięcy i na podobną kwotę opiewa prywatny kosztorys dotyczący poszczególnych robót remontowych nie daje bowiem podstaw do domniemania faktycznego, że remont w całości został sfinansowany przez skarżącego. Z zebranego materiału dowodowego wynika bowiem, że konkubina powoda posiadała majątek osobisty w kwocie przewyższającej koszty nabycia nieruchomości a nakłady na remont były czynione już od 2001 roku kiedy doszło do jej nabycia a nie dopiero od 2007 roku. Ponadto brak podstaw do ustalenia, że całość środków pozyskanych ze sprzedaży nieruchomości córki powód przeznaczył na remont budynku. Z akt sprawy wynika, że część z nich przeznaczył na zakup jednostek uczestnictwa w Funduszu (...), a część za zakup samochodu terenowego i jego remont (około 20.000 złotych).

Roszczenie powoda oparte jest na przepisie art. 226 kc dotyczącym rozliczeń między samoistnym posiadaczem rzeczy w dobrej wierze, który dokonał nakładów na cudzą rzecz a właścicielem tej rzeczy. Nie ma więc charakteru odszkodowawczego ani roszczenia z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia, a tylko w takim przypadku możliwe byłoby szacowanie potencjalnego odszkodowania dla powoda w oparciu o przepis art. 322 kpc, jak stara się to czynność skarżący. Powód dąży bowiem w apelacji do oszacowania wartości nakładów niezbędnych dla realizacji wykonanego remontu oraz możliwości płatniczych każdego z uczestników konkubinatu.

Trafnie Sąd Okręgowy uznał, że powództwo nie mogło być uwzględnione chociażby z tego względu, iż powód nie wykazał jakie roboty remontowe i o jakiej wartości zostały sfinansowane z jego pieniędzy.

Wręcz przeciwnie skarżący nie utrzymuje, że finansował poszczególne roboty płacąc za nie lecz, że przekazał pieniądze na ten cel M. W. (1), w obecności świadków, których powołał dla wykazania tej okoliczności.

Prawidłowa jest więc konstatacja Sądu pierwszej instancji, że przekazanie konkubinie pieniędzy z przeznaczeniem na remont budynku w którym powód mieszkał wraz z M. W. (1) nie stanowiło żadnej umowy w oparciu o którą skarżący byłby uprawniony do ich zwrotu. W szczególności nie sposób tego uznać za pożyczkę, której zwrotu może żądać po jej wypowiedzeniu. W okolicznościach wynikających z powyższych ustaleń należałoby raczej traktować to jako darowiznę na rzecz konkubiny przeznaczoną na remont budynku w którym konkubenci zamierzali mieszkać do końca życia.

Nawet gdyby uznać, że wolą powoda nie było darowanie pieniędzy konkubinie lecz ich przekazanie miało na celu finansowanie przez skarżącego niezbędnych nakładów na budynek w którym zamieszkiwali, przepisy prawa rzeczowego (art. 226 § 1 i 2 kc) nie uprawniają powoda do żądania zwrotu tych nakładów.

Jak już wspomniano może ich żądać jedynie samoistny posiadacz w dobrej wierze i to o tyle o ile dotyczyły nakładów koniecznych i o ile nie mają one pokrycia w korzyściach, które uzyskał z rzeczy.

W sprawie bezspornym było, że nieruchomość, której dotyczy sprawa, została w 2001 roku nabyta przez M. W. (1) i stanowiła jej własność.

Przepis art. 7 kc zawiera domniemanie dobrej wiary. Samoistny posiadacz w rozumieniu przepisu art. 226 kc to taka osoba, która włada cudzą rzeczą jak właściciel. W orzecznictwie sądów utrwalony jest pogląd, że o dobrej wierze samoistnego posiadacza może być mowa w sytuacji gdy w danych okolicznościach może on pozostawać w uzasadnionym przekonaniu, iż przysługują mu w danej rzeczy takie uprawnienia jak właścicielowi.

Sytuacja taka nie zachodzi w niniejszej sprawie. Powód zdawał sobie sprawę, że nie jest właścicielem nieruchomości w R.. Wręcz przeciwnie z materiału dowodowego zawartego w aktach sprawy wynika, że mimo długotrwałego związku z M. W. (1) nieruchomość została nabyta wyłącznie przez nią dlatego, że skarżący jeszcze przez szereg lat pozostawał w związku małżeńskim z inną kobietą. Gdyby powód był współwłaścicielem tej nieruchomości udział we współwłasności wszedłby do majątku dorobkowego z jego byłą żoną.

To dlatego nabycie nieruchomości z którą powód wiązał swą dalszą przyszłość z konkubiną nastąpiło na rzecz M. W. (1) jak i na nią opiewają wszystkie dokumenty dotyczące poczynionych nakładów. Konsekwencją tego stanu rzeczy są trudności dowodowe powoda dotyczące zakresu finansowania nakładów.

Nie sposób więc uznać, że powód mógł pozostawać w uzasadnionym przekonaniu, że jest wraz z konkubiną współwłaścicielem nieruchomości i usytuowanego na niej budynku. Należy bowiem odróżnić uzasadnione przekonanie powoda, że będzie mógł w budynku konkubiny mieszkać do końca życia od usprawiedliwionego przekonania, że dokonywał nakładów na budynek stanowiący jego współwłasność. Pozostając w związku małżeńskim z inną osobą, godząc się na nabycie nieruchomości, wyłącznie na rzecz konkubiny oraz współfinansując nakłady na jej nieruchomość, powód musiał zdawać sobie sprawę, że finansuje nakłady na cudzą rzecz.

Skarżącemu nie służy też roszczenie o zwrot dokonanych nakładów z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia ani prowadzenia cudzych spraw bez zlecenia, gdyż świadczył nie będąc do tego zobowiązany i nie zastrzegł sobie zwrotu dokonanych świadczeń od osoby wzbogaconej. Osobą tą była nie pozwana lecz M. W. (1). Z akt sprawy wynika, że konkubina powoda nie żyje.

Ewentualne przysporzenie majątkowe po stronie pozwanej nie wynika z finansowania przez powoda nakładów na majątek konkubiny lecz z darowizny poczynionej przez konkubinę na rzecz siostry.

Nawet gdyby uznać, że powodowi przysługiwało roszczenie w stosunku do konkubiny w oparciu o przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu lub z tytułu prowadzenia cudzych spraw bez zlecenia to pozwana nie przejęła zobowiązań z tego tytułu. W każdym razie nie zostało to wykazane.

Ponadto majątek, którego dotyczyły nakłady przejęła nie tylko pozwana jako siostra konkubiny powoda, pozwana w niniejszej sprawie, ale także jej brat.

Skarżący odniósł pewną korzyść z poczynionych nakładów gdyż w latach 2001 – 2014 zamieszkiwał na zasadzie użyczenia w budynku należącym do jego konkubiny, przez co zaoszczędził wydatków związanych z zapewnieniem sobie własnego lokalu.

Zasady współżycia społecznego na które powołuje się skarżący, a mianowicie długoletnie zgodne pożycie z M. W. (1), prowadzenie wspólnego gospodarstwa domowego oraz współfinansowanie kosztów nabycia i remontu nieruchomości w której zamieszkiwali razem, nie mogą być podstawą do uwzględnienia powództwa. Klauzula generalna o jakiej mowa w przepisie art. 5 kc nie może być bowiem podstawą uwzględnienia powództwa. Służy ona do obrony a nie stanowi podstawy do uwzględnienia roszczenia.

Okoliczności sprawy o jakich mowa wyżej oraz bezsprzeczny fakt, iż powód będąc osobą w podeszłym wieku, bez majątku nie ma możliwości uzyskania rekompensaty finansowej ze strony pozwanej obdarowanej przez jego

konkubinę, dają podstawę do uznania, że zachodzi szczególny wypadek o jakim mowa w art. 102 kpc uzasadniający nie obciążanie powoda kosztami postępowania.

Dlatego Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 kpc oddalił apelację odnośnie roszczenia głównego a na mocy art. 102 kpc odstąpił od obciążenia powoda kosztami postępowania za obie instancje.

SSO del. Aneta Pieczyrak-Pisulińska	SSA Roman Sugier	SSA Anna Bohdziewicz
-------------------------------------	------------------	----------------------